Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Medizinische Sammelhandschrift - Cod. U. H. 5

[Ingolstadt], [1476]

Athenagoras, de urinis

urn:nbn:de:bsz:31-231602

Visual Library

Incipit liber athеagore de vrinis

Urinarum differentiis
Urine sunt multe ex partibus
prima autem est chima id est quando
mingit iterum inmeram Et quando
est in ea apparens id sedimen
hoc autem quod mingit iterum
inmerum venit Cuius differen-
tie sunt due In constitutione enim
aut est pinguis aut tenuis aut
media Ea vero que media est
sanitatem pronunciat Tenuis vero
aut pinguis indigestionem
significat

Quid declarat si minxerit
tenuem vrinam et perma-
neat tenuis Et quid si minga-
tur tenuis et turbulenta effi-
ciatur Qui mingit igitur tenuem et
sic tenuis permanet Iterum min-
git tenuis et dum steterit tur-
bida efficitur et impinguatur
talis Prima ergo id est que tenu-
is permanet ultimam indigestionem
significat quia non dum adhuc in-
choauit natura ad digestionem
faciendam se preparare Secunda autem
que diximus turbida fieri oste-
dit iam naturam inchoare dige-
stionem facere Tenuis ergo vri-
na hoc modo diuiditur et hec
significat

Quid significat in ea que
pinguis mingitur et pin-
guis permanet et quid signifi-
cat si residerit Pinguis autem
sicut ut tenuis mingitur pinguis
et permanet pinguis alia enim
mingitur pinguis et residet
et fit tenuis Prima igitur signi-
ficat augmentare humores Se-
cunda autem declinare iam humo-
res significat et inchoare oste-
dit declinatione Hec sunt igi-
tur constitutiones in vrinis
et differentie

De vrinarum colore Item
colore vero differentie
sunt multe Sunt enim albe
siligenee quas greci pira vo-
cant Quarta autem flaua ex
cintha vocant greci Post autem
et rubea quam greci vocant
zetra Nouissime autem nigre quas
greci eximant vocant Est ergo
in primis alba Secunda orta et
post hanc rubea Quarta autem
flaua Post autem hanc rubra
Nouissime vero nigra Est ergo
alba una hoc flaua hec autem
ex duobus fit mortis humoribus
ex colerico et sanguine qua
galienus histilboran vocat
idest plucida que est flamme
similis plus enim clarior est
a rubeo colore Sunt ergo de
inde inuicem tali colore vri-
ne constitute alba et siligi-
nea alba de flegmate est
Siliginea vero de flegmate
et colera permixta autem san-
guine Rubea autem colerica est
et rubra de sanguine flaua
vero de colerico et sanguine
fit permixta Nigra igitur ex
melancolico generatur humore
fit etiam nigra et de ceteris
his humoribus De qua vrina
loco suo erit dicendum alba

[illegible]

aut novissime indigestionem
significat hec enim sunt simplices
urinarum differentie in compositi-
one ipsarum et colore

De duplicibus urinis ceterarum
enim dicendum est de du-
plicatione ipsarum et qualiter se pos-
sint coniungere et quid significent
Dicendum enim inprimis in con-
stitutione indigesta permanens
tenuis quantitatem aut colore
ut alba ut sit tenuis et alba

Tenuis et al. Urina tenuis et alba talis
urina multum significat
imbecilla habere virtute sic
in renibus apparere solet aut
in hiis passionibus que sunt ge-
nerales Unde plurimum ap-
paret tenuis et alba propter
imbecillitatem virtutis significant
etiam infraxim idest constipati-
onem quomodo innefretica sit
passione Et etiam in quartanariis
infraxis in urinis nigredo
enim melancolici humoris pingue-
dine sua in renis aut poris
ostendit quos greci vertebras
appellant Sed si in renibus
colat et ibidem remanet pig-
uedo aliqua et coadunatio
lapides generat tenuis in-
gitur velud aqua nuda et co-
lata apparens alba et tenu-
is Alia aut sit maximum signi-
ficationem igitur febrientibus si
alba et limpida et tenuis ap-
pareat freneticam fieri signi-
ficat Si enim febrium magnitu-
do nimia colerum sit causa et

urina non coloretur quamvis
sit et que non remanet in venis
colericus humor Sed illud quod
in eo tenuis est cerebrum petens
occupat Et si non dum adhuc fre-
nesis sit sed urina sit tenuis
et alba et limpida febre ac-
causodis pronunciamus esse
futuram freneticam passionem Si
aut talis existens urina me-
ditavit frenesim pronunciamus
mortem Non enim potest virtus in
cerebro in quo anima est habitandum
sustinere colericum humorem mor-
dicantem acredine sua posse
nocere hec talia significat te-
nuis et alba et limpida urina

Urina tenuis et rubea Te- te. ru.
nuis enim si sit et sit colo-
re rubea melior quidem est alba
sed adhuc indigesta esse vide-
tur constitutione

Urina tenuis et orca idest te. or.
siliginea quod si sit constipa-
tione tenuis indigesta est Et
si sit colore orca talis urina
mediocriter digesta esse vide-
tur Sed tamen imbecillitatem na-
ture esse significat Color qui-
dem nature urine digestio-
nem ostendit Sed quia tenuis
et non constitutione quia natu-
re officia imbecilla tenuem
eam faciunt propterea non faci-
le ad digestionem venit

Urina tenuis et flava Sed
si sit tenuis et flava sig-
nificat non solum indigestionem
sed et materie indignationem
ut in iuvenibus solet absime
do contingere plus quam raro

postulat Et exacta colera
mtom ipfundo esse Est et in
diffusione colerū et tiranmis
significat et i sopinetatem
et freneticā passione Cytrina
em si flaua vrina e huet-
tacōnes iuuat facē

Vrina tenuis et rubra
et sine sedimine Si at
digesta sit costitucō id te-
nuis et rubra talis nō cosi
stit Rubra em de sangwie fit
Sangwis aut̄ calorē et dige
stione Igit̄ et digestio con-
spissat constitucōne Manife
stū e aut̄ quia q̄ tenuis fuerit
rubra nō consistit nisi tenuis
i stet non satis rubra s̄ ru-
dimdis id est tenuitas queda
sangwinis maneat ut lenis
colera fit

Vrina tenuis et nig̃ sine
sedimine nouissie aut̄ e
quittionū tenuis et nig̃ vrina
Nō em h̄ pt̄ gstitucōne i se
habere Si em nig̃ colera fu-
erit ide et nigro colore pur
gat̄ melācolicus huor aut̄
certe exfrigore aut̄ eps̄toc
cōne sangwinis nig̃ e ef
fecta qz omis pingwis vri
na pingwis et spissa e con-
stitucōne

Sunt em tres vrine sic
et tenuis consistes Tres
vrine sic et pingwis sunt
differētie costitute q̄ i seqn̄
ostēdemus In declinatione
febris i solucōne ipi9 vrina
nigra manat ppterea igit̄
fit nig̃ quia purgat̄ mela
colicus huor iste em grossus
id e terrestris suba pingwis
e scdm sua constitucionem
Ergo vrina fit pingwis s̄
ipe huor naturaliter e pig-
wis Scdm aut̄ fit sit̄ nig̃
ex decoccōne sangwis et
i tenuitate manifeste ping-
wat̄ costitucōne vrine i
pingwior efficit̄ qz colore
mutato fit nig̃ ex costitu-
one sangwinis Tercia vō
fit ex frigore corpis frigor
em colligat et q̄ stringit et
inpingwat materia et fit
sit̄ vrina pingwis et nig̃
quomō diximus In duplicib9
igit̄ quittionib9 tenuis vri
na e colore ciri amministet̄
q̄ p̄dicta sūt sufficiant dicta
Dehic ad ceteras gstitucio
nes e transeundū ide sico
statuta sit vrina pingwis

Vrina pingwis et alba
Si em sit vrina costi
tucōne pingwis et colore
sit alba tal' vrina i dissolubi
lis e qz de crudis seduit̄
humoribus et corpe et fit
costitucōne pingwis Vri
na e pingwis et orta pig
wis et rubea pigwis et flaua

Quod si sit vrina pigwis
et siligineo colore quit
ta Nam nec pingwis et fla-
ua sangwini pt̄ querere ta-
les colores de penuria cibo
rū uel huorū efficiunt̄ ita
ut virtutes pt' imbecilitate

amittant pinguis igitur vri
na contraria appareat Ra pig
wis et rubea pinguis et
siliginea pinguis et flaua
simul no se colligunt nec con
iungunt pinguis et rubea
q si fuerit pinguis et ru
bea tat vrina plenitudinem
sanguinis ee significat q
admodum in synochis febr
efficitur

Vrina pinguis et nigra
Si igitur sit pinguis et
nigra tal vrina melancolici
humore p vrinam se euacuante
significat et hec maxime
fit i declinacione quartana
febris solucione faciens Si
ex frigore aut aut ex de
coctione sanguinis nig fue
rit facta vrina post modum
de ea i loco dicemus competen
ti Igitur sint pinguium vri
narum colores aduncta dupli
catione distincti ab ea q e
inter pinguedine et tenuitate

Mediocris aut si sit consti
tuta vrina ita ut neq
pinguis neq tenuis appare
at Ro pigwis s media et
si sit rubea et sub rubea et
no inse alios habeat colo
res aut rubrum aut nigrum
cubis no pnt consistere quia
isti colores scdm sua pingue
dine ostendunt constituta
esse vrina Siliginea ar
aut albo colore i media q
sistit vrina Preterea hec
tenui quiscere vrine de

vrine constitucione et colore
differencijs simplicium et compo
sitarum sufficiat hec dicta Ce
terum vero manifesta sint q
naturaliter pnt esse medie
quales sani faciunt vrinas
Sed et q tali colore no pnt
esse medie tenuis alba pig
wis et pinguis alba hee
aut medie coloris sint flaua
tenuis et rubra pinguis
rubra mediocris rubra
tenuis nigra pinguis ni
gra et mediocris hee enim
absq aliquo exemplo diffe
rencie i constitucione et colo
re vrine Sufficiat h dicta
i vrine constitucione et colore
Ceterum vero ab inicio re ca
pitulari exponende sint scdm
genus vrinarum differencie
id e ipm qd mingit ut qd
mea e sedimen Sed d vri
ne qualitate fecimus mencio
ne dupliciter diuidentes in
constitucione et colore et p ti
culari diuisas exposuimus
differencias simplices diuis
commixtiones q possint pate
fecimus et q significet de
claramus Et quia omnis nc
sermo de eis que mingunt
factus e transeundum e ad
ceteras ptes generalium
diuisionum hi ypostasim

Quatuor gradus canonum — de ypostasi
omni mo nos oportet ob
seruare et si naturat ce
tesserit mo quid significet
contemplandum e Quatuor igi

t canonu regulas assignam9
pmissionem p ypostasin p colo-
re et lenitate hec igit' sequ-
te significare p't seu sanitas
sit sine aliq accidat infirmitas
tpus vo in urinis attendedu
est si semp sedime et color
et lenitas quottidie equales
sint qd si hodie alio colore
aut collectu minum appeat
et crastino alio mo resides
color appareat Jam em est
om die equalis et hac diuq
inequale quia si scdm natura
in hys quatuor canonu ordo
fuer' sanitatis pmanet ma-
nifestu e aut qp si ex eis q-
tuor vna fuit mutata regla
ingestiones ee significat h
igit' in urinis generaliter
observare precipimus Nuc
igit' adea transcedire ut
cum fuerit mutate qd vnaq
qz eoru significet imutato
a nob breuit' ut possimus
erit dicedu

Ipostasin ide sedime i
quo omis q cont natura
fit in corpe racio inueit' et
que sanitatis sut reputat'
Dicamus em canone ipsam
ypomis aut q sm naturam
sut desinitonis e su delibe
racoms qualia nob edita
sut ab om bonoru pncipe
ypocrate dicete Urina opti
ma e cu ypostasin alba est
et lenis et equat i om tpe
hec regula hui ht ppositum

ea qz attede oportet et si co
tra natura alio mo fuerit mu
tata sollicite cosideranda e

Ipostasin alba e lenis i
vnu collecta si sit et eqlis
no sit ita ut hoc matutu sit
sedimen et crastino tal no
appareat uirtute copis ide
p qua corpus gubnat' imbe-
cilla ee significat et no pt
semp ad materia pparanda
quottidie equal esse quia i
firma est virtus

Ipostasis alba nec lenis
nec equal qd si fuerit
sedimen albu et i ferioribq
resideat no aut lenis sed
dispersu et no collectu in
equale appareat tal urina
peior e priore Jlla em de
monstrat p multa digestioz
inequalitate pati Jsta em
qp vna sit digestio qd est
pessimu Si em aut ois ma
la e quia inequalis e siquide
si p quatuor aut quinqz dies
fiat mi9 e ab illa Si at vna
die peior fuit et hoc ipo mo
sparsa priori peior e Si uo
in vna mansione laborare
natura ostendit p natura
aut spus pinguis mittideb
aut trahes costancia dige
stionis scdm natura habet
ypostasis colore et i loco suo
consistit Jnco stitucone aut
cont natura ostedit qz u
esset abea equal aut Jmp-
mis equal et trahes p hoc
malu multitudine declarat
spus 4 velocitates pinguissias

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

in profundo esse et extenuari a
natura non posse et propterea
sparsum sedimen habere et hoc
esse inequale aliquando enim appa-
ret talis aliquando autem qua prius
fuerit melior apparet hoc ergo
vetositate spiritus significat ex-
tenuari cito a natura et hoc
esse mirabile quod sic non est
equale esse bona et iterum tale
aliquando cito contingere Sic autem
et deficiens pulsus sed quidem
apparet talis qui neque minus
malum priori significat Sic
ergo disperso sedimine equalis
est De hiis igitur questionibus
sufficiant a nobis dicta fuisse

De urinarum eneorema et
nebula et ypostasim Ene-
orema dicitur cum nebula tenuis
est in medio calice Eneorema
ergo si sit in egritudine omnino
constituta et digesta sit et in
colore videtur esse alba et
non dum inferiora loca petit
et sit priori constitucione levis
urina digestionem egritudinis
fieri significat Sed adhuc est
perfecta digestio Non enim sedi-
men sit potius nature vincen-
tis esse signum Secundam media
digestionem egritudinis esse sig-
nificat ubi in medio posita y-
postasim est et a natura ad
hunc differt colore autem est
mutatum et spissus propter substan-
ciam ubi perfectus per digestionem
extenuatur spiritus necesse est
ad locum suum in uno perveniat

Et hic qui apparet in urinis
intus dicitur adhuc pingwe
spiritum via et hoc quod fertur asce-
dit ad summitatem et dicitur eneore-
ma Et si iam extenuatum fuerit
a natura quod gravius est pondere
suo descendit in imo Et dicitur
ypostasim In accidentibus igitur
in egritudine in primis indige-
stio apparet in urinis medi-
ocris Crescente autem egritudine
plus in urinis usque ad statum
augmentatur indigestio Et cum
statum facere cepit egritudo et
augmentata cepit minui ne-
bula se in summo ostendit me-
dio autem calice apparet quod
grece eneorema appellatur decli-
nacionem passionis esse signi-
ficat Et cum sit ypostasis osten-
dere significat casum futura
id est declinacionem passionis
et victricem fieri naturam osten-
dit Et siquidem quod de eneore-
ma dicitur hoc et de yposta-
sim et nebula existimari opor-
tet Non enim diximus talia qui
a posicione locorum demutatur
Spiritus autem vetositatis extenu-
atus digestionem prestat uri-
nam Nam et natura a spiritu ab-
soluta est facit urinam yposta-
sim per hanc rem propterea facit
digestionem ypostasim Quod
si potuerit non natura a spiritu
extenuata se exsolvere sed
adhuc pinguis extiterit spiritus
inclusus nec urina indigesti-
one facit nec in eneorema
fieri potest unde nunc perfecta sit

Determinatio nec medio poterit
residere regione Et si pura
fuerit digestio et in summo ste-
terit fit nebula Nam nebula
non clara ostendit et digesti-
one significat Sed non satis
clara in multis tantum est ut soliz
sic nichil determinamus in men-
sura declinacionis Si igitur
nigra fuerit nebula nec cont
natura manet malum est si
contingit nebula absque declara
cione malum est Si autem yposta-
sis fuerit mixta et sitz alba
et lenis et equat appares bo-
num est Si autem nebula sit non
clara secundum mediocriter est bonum a
Si autem menecorma aliquando mani-
festa sit ypostasim esse heres
se est perfectum autem est quod neque
bonum neque malum significat sit
mensura boni et mali Postquam
quod querimus in sedimine signum
colore locum constitucionem et tempus
Diximus enim de eius constitu-
one et loco in quo dividere se
debet Ceterum vero attendere
est de colore quod si alba est se-
cundum natura Si vero non sed
viridis aut rubra de quibus
dicendum est

Quid significat sedimen ru-
bri coloris Sedimen de
extremitate fit sanguinis quod
greci eroroidis appellant
hic tale sedimen indigestionem
esse significat et mortale est
quia periculosa non educit sed
intrinsecus retinet Ideoque

indigestionem significat et sic
manifestant humores quod qui
ante sanguinem flemethicora
apparet qui autem sanguis qui
flava colera post hac nigra
Cum autem rubrum sedimen appa-
ret maneris abhinc aut
habet colorem sanguinem hi-
cora aut est ante sanguinem
non dum enim natura perfectum su-
per posuit sanguinem manifestum
est ergo quia adhuc non dige-
sta sit hunc tempore natura sang-
uinis credendum est quid enim
significare per rubra urina
dicta sufficiant

Quid significat livida urina
et viridissima livida uri-
na frigore significat et mor-
tuam manere virtutem Viri-
dis autem significat ex calore
esse multam egritudinem et ma-
liciosam

Quid significat nigrum sedi-
men aliquociens osten-
dit frigore aliquociens calo-
re Quod si ex se nigrum ex
frigore est Verum si antea viride
fuit et subsequuta est nigredo
manifestum est quod ex calore est
nigra Sequatur ergo se-
diminis signis idem colore lo-
co constitucione et tempore fermi-
macione et omnium horum imple-
uimus de terminacione

Quia non semper album colore
ypostasis habet racio
signat Non enim credendum est
album colore sediminis opti-
mum autem ypostasim esse signi-
ficare autem quod oportet quod calor

sepius erravit et sedimina ve͂
tas no͂ subsistit Colligit em͂
ut crudus hu͂or exeat et albȝ
appareat erraticus ⁊ sub si
milis sit optime ẏpostasis Sȝ
hec nr̄e ē contemplanda q᷑
faciunt colore͂ et malu͂ dolore͂
Est naqȝ ante et maturari
in renibus videt᷑ aut i epa
te aut i alio aliquo exarde-
re humore q᷑ apparet i uri-
nis si sit crudus humor de
tinuat inequale͂ constitucio͂ȝ
sedimis Non em͂ hic frequet᷑
mingit sȝ ipe hu͂or mutatus
paulatī resoluit᷑ i sabulos
hoc em͂ dictū est ut no͂ erat
aliquis i colore sed hoc mo
considerata ẏpostasis sit si
de crudis hu͂oribus fiat Cete-
rum vero ea q̄ p̱ partes dic
ta sunt q̄tuor hẏs apparentibꝫ
signis declaramus

Alba ẏpostasis no͂ lenis et
inequalis esse videtur
Ra no͂ alba ẏpostasis lenis
et i equal͂ mīme optima ē hec
vͦ no͂ vera digestio͂ȝ signi-
ficat necesse ē et piculū Ro͂
om͂s conuicte sunt Alba em͂
consistens scd͂m natura͂ dige-
stione͂ significat De urinis
igit᷑ q̄uis declarare possit
⁊ quomo͂ se habeat i conside-
ratone͂ putride urine i cor
pore sufficiat dicta hec

Signa febrientibꝫ si uri-
ne sint terim faciat cor-
pus Cum quide͂ i febribus

no͂ solū putrido gnāt᷑ humorū
sȝ et obtunsa sterca͂ corporis
id ē fremissa corpis nerma
dicit᷑ et ossa utilis em͂ ut
de hẏs dicamus febris igit᷑
i p̄mis resoluit et ꝯsumit q̄
i corpe sunt pinguia et post
modū solidas carnes et de in
sterca id ē neruorū q̄litates
In p̄mis ergo summitas depasci-
tur cutis post et in p̱fundo
penetrat nouissīe vero ipaȝ
p̱funditate consumēdo i latitu-
dine͂ et longitudine͂ relinquat
et p̱fecitus q̄ in mēbris forti
ora sunt et omem pinguedi
nem consupta resoluit et
remissa p̱ urina͂ deducit
pinguedine͂ Igit᷑ resoluta
oleo silitem facit urina͂ Reso
luta ergo pinguedīe in olei
constitucōm urina fit diuisa
et hic initiū resolucōe ⁊ aug
mentū exhẏs tm̄ diperimg
Nūc igit᷑ tpm̄ ipoꝝ constitu-
cones i differencẏs diffi-
niende sunt

Urina olei silis q̄ oleodis
dicitur urina aut olei co-
lore apparens amfibola est
atqȝ silis sibi oleo Si em͂
aquosa fuerit significat in-
itiū remissionis esse pingue-
dinis Si aut oleo ita similis
apparet manifesta hic ꝯmix
tione olei et significat passio
ne i augmēto esse Que aut
oleodis ē tota idē quomodo
oleū talis ē urina et i colo
re et i constitucōne sigificat

i p̄sentem esse passione tunc est
et renum omnis iam pinguedo
resoluta est facta Et oleodis
vrina considerada est etiam
et per alias conditiones ab y-
pocrate dictas thémorauit
igitur ypocrates masorismo
de renum pinguedine resolu-
ta quibus vrina pinguis est
sedimen et multum et cito co-
agulata ne fetidum et acuta
significat Ipse enim p̄sentione
tradit ad densa multum ex
renibus Igitur cito p̄nisse de
toto autem corpe pinguedo
non cito sedatur sed ducitur Tra-
ditur enim de corporis venis in
primo quam autem renum per multum
tempus purgatur nam ab ypocra-
te ut creticos adsumpta dicta est
De hys enim vrinis a nobis
sufficienter dictum est

Quid significat oroboidis
vrina quando autem calore re-
soluitur oroboidis fit constitutio
ne In renum constituta substa-
ntia resoluta oroboidis fiunt
vrine Contemplatur autem per dige-
stionem si ~~..~~ aut est acuta febris
aut si non febris est totius cor-
poris declarat passionem Si
autem in toto corpe non fuerit
febris de renum fit causa Et
iterum si vrina fuerit indige-
sta totius corporis est malum
Quod si digesta maneat vri-
na et oroboidis fuerit ypo-
stasis ostendit esse passionem
Facta igitur digestione per venas

extenuatur et apparet in renibus
non esse Indigestione enim venas
digarunt vrina de pinguedine
et carnis remissione Suffi-
ciant hec dicta Nunc autem de
sterea est dicendum

Quid significat petaloidis
sedimen lamminosa igitur
vrina quam greci pentaloidis
appellant si fuit sterea neces-
se est corpori compatiantur et
in primis summitates nervorum
ex quibus fiunt lammine vri-
ne vera et vesica que nervo-
sa est hec talia patiendo talem
vrinam fieri significat Que
ergo predicta sunt de renum si-
militudine et de vesica de-
finienda sunt Si enim febris
fuerit in toto corpe totius
corporis nervorum fit remissio
Si autem non fuerit febris ne-
cesse est vesice sit passio Si
indigestione fuerit totius
corporis est passio Si enim dige-
sta fuerit vesice causa est

Quid significat lamminosa
vrina et quid pirithiro-
dis Cum autem febres ex fundo
venarum descendunt fiunt pithi-
rodis ypostasis idest furfuri-
bus similes tenuiores lammi-
nosis quas greci petaloidis
vocant Sed pinguiores sunt
tales Iterum hec causa et in
vesica solet fieri sed non simili-
ter ut supra dictum est Si enim fu-
erit febris passio fit de cau-
sa corporis Si vero sit talis
vrina vesice est causa Si autem

Margin notes: pethaloidis — lamnosa vel perithyroide — pithyroide ypostasis furfuribus similis petaloidis ... furfuribus — oroboid

Crinodis

digesta totius corporis causa ē
Si aūt ingesta ē vrina vesice
ē causa Item si fuerit vrina
tenuis constitucōne et magis
atra est de venis ē Si aūt
vrina pinguis ē constituta
vesica cognosce hec scabias

Quid significat crinodis
vrina idē floccosa floc-
cosa vrina fit qn̄ febris oc-
cupauerit in profunditate ve-
narū loca et multū comphen-
derit in latitudine et longitu-
dine fortissima effecta tāt
fit quomō pytyrodis et vo-
catur crinodis idē flocco-
sa Sed crinodis ex duabꝫ
rebus declaratur dut enī fit
ex decocto sanguine aut desit
ex innervorꝫ fortissima Et si
alba fuerit de nervorꝫ fit
profunditate Si aūt rubra fuerit
de pinguedine fit

Quid significat si malum
odorē habeat vrina cha-
lu igitur si odorē habeat vrina
ex putredine humorꝫ talem
vrinā esse significat et na-
turā virtutē esse iā mortu-
am Dehijs enī sufficiat dicta

Item de vrina ypostasis
ceterū contemplandū est
de vrinis et sedimine et qd
significent est dicendū Jam
enī predicte sunt coniunctiones
vrine solius sediminis aut
coniunctiones et commixtioes nō

Sedimen tenuem et albū
qd fuerit in prima constitucione
indigesta hec tenuis et alba

colore in tali potest consistere se-
dimen si tn̄ corū habeat subiec-
tionē factā sediminis si nō fiat
siligineo colore aut rubeo et
neqꝫ flavo Si aūt tenuis sit
sedimen quātū ex ipso ē et
si nature repellatur mate-
ria in loco se transmutatur
vrina Vn̄ volentibus facere
coniunctiones simul et sup po-
nimus pinguedine

Pingwe albū et nō leve
Quod si fuerit sedimen
coloris albi et nō fuerit levis
Inhijs talibus vrinis humor
multus congregatur ut etiam
colore digestus

Pinguis rubeus et nō
levis hec tāl vrina co-
stitucōne quidē indigesta ē
Si sit pinguis et iterū addu-
citur pinguedines Hec enī
dicta ē causa si enī rubro mix-
ta ē pinguedo quadmodū
in synochis fit febris digesta
vrine et sedimen

Pinguis nigra et nō le-
vis Si ergo fuerit sedi-
men pingwe et nigrū et nich-
il digestione vrine paciunt
et ipe adhuc videant con-
stitucōne et i colore i utrisqꝫ
ē et in vrina et i sedimine
Iste aūt coniunctiones manete
vrina pingwes sunt Vn̄ si sit
mediocris in constitucōne mu-
tetur aut in colore ut sit alba
talis nō potest esse Si enī albū
sedimē est i digestū et si ad
huc apparet quo colore domi-
natū habat Si natura nichil

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

pt quomo in constitucione i ping
wauit maioris laboris opus
ht Non ergo medioritatis i
constitucione ut in alba consiste
possint rate in siligineo co-
lore si no sit inter subiacentia
infusione colorum Colore quide
lateris aut orei aut flaui i
constitucione aut ht mediocre
et nichil tale consistit i ping
wedine Si ista aufferamus
commixtione no e mixta co
stitucione

Mediocris et subrubra ypostasis Quod at medi
ocritas fuerit i pingwi colore
aut subrubeo consistit Cum
hoc digestiona esse significat
cum sedimine utile no i sump-
mitate aliqua aut solitudi
nem superflue pariat In hoc
enim sine materie consione
talis digestio significat Ru-
bra aut et nigra cum medioc
i constitucione non pt coniugi
ra si in utrisque pingwedo co
stat sic ostendimus mediocri
tatem quomo possint simul
esse sed melius constitucione
sit medioritatis Rubra at et
nigra si coniugi possint abs-
que culpa efficit Non enim pt
simul consiste mediocritas in
constitucione cum rubro et nigro
et qd sic mingunt hec pma
enim significat crudos angusti
tare humores Rubra autem
significat habundancia sang
winis sic in synochis sit Ter-

cia aut significat melancolicum
humorem Unde quartana fit
Quarta aut indigestione sig
nificat Quinta enim indigesti
onem sic sunt disposita pingwis
alba ypostasim et non lenis
pingwis rubra media rubra
et no ypostasim et no lenis
pingwis nigra ypostasim
et non lenis Tenuis aut in
alba et orea colore et rubeo
et flauo quid significet ana
iam diximus et de inequali
secundum tpus iam exposicom
fecimus Nunc vero tps est
ut requiescamus de urina
rum exposicione na plena
satisfactio a nobis tradita e

Incipit liber ypocratis de
urinis ::

Urina si extra solitum ca
dida fuerit et fellis
colore habuerit t mor-
dax hys vero daiciunio ta-
lem urina esse significat
Urinarum om si ypostasim
habuerit aspera ide i fun-
do quasi fece residente et
colorem habeat quasi vi-
num rubrum et in labore se
esse significat ~~ht~~ Intesin cor-
poris faciens est Urina
aquata et tenuis et frequens
~~cum pondera~~ et cum habundatia
et cum pondere significat qr
satis bibit Urina fetorem
extra solitum habens sub mor-